

נחמיה בן חכליה

1) תלמוד בבלי מסכת יומא דף סט עמוד ב

אמר רבי יהושע בן לוי: למה נקרא שמן אנשי כנסת הגדולה - שהחזירו עטרה ליושנה. אתא משה אמר האל הגדול הגבור והנורא, אתא ירמיה ואמר: נכרים מקרקרין בהיכלו, איה נוראותיו? לא אמר נורא. אתא דניאל, אמר: נכרים משתעבדים בבניו, איה גבורותיו? לא אמר גבור. אתו אינהו ואמרו: אדרבה, זו היא גבורת גבורתו שכובש את יצרו, שנותן ארך אפים לרשעים. ואלו הן נוראותיו - שאלמלא מוראו של הקדוש ברוך הוא היאך אומה אחת יכולה להתקיים בין האומות?

2) מכתב מאליהו כרך ג עמ' 68

"ואתפלל אל אלוקי השמים, ואומר למלך: אם על המלך טוב... אשר תשלחני אל יהודה... ואבננה" (נחמיה ב, ד-ה); ולא פירש תפילתו לה' כאשר פירש בפרק א. וכתב הרמ"ע מפאנו זצ"ל, שמה שאמר למלך זו היתה תפילתו, כי בדברו למלך כיוון לקב"ה. פירוש: כאשר דיבר עם המלך ועשה לכאורה מעשה השתדלות על פי דרך של סבה ומסובב, לבבו היה מלא אך בתפילה לקב"ה. גם כשאדם עושה מעשה, לא יפסיק בתפילתו, כי יבחין את המעשה כדבר צדדי, בבחינת קללת אדם הראשון: "בזעת אפך תאכל לחם", שצריך להשתמש בהשתדלות כדי להסתיר את מעשי השי"ת, אבל אין ההשתדלות גורמת לעצם הענין, ורק התפילה פועלת בשלמות; על כן מהותו תמיד תפילה. כשעוסק אדם בתורה או במצוה, אם כוונתו לשם שמים, הרי זו היא השאיפה התמידית לדבקות, שהיא התפילה המעולה, ומעשה עוה"ז בא רק בעקבות התפילה כדי לצאת ידי השתדלות.

שם, עמ' 150

זהו מה שדייק הירושלמי במה שנאמר על אברהם אבינו ע"ה: "ומצאת את לבבו נאמן לפניך וכו'". לא כתיב 'לב' אלא 'לבבו', כלומר שהיה נאמן בשני יצריו; שגם ביצר הרע השתמש בנאמנות גמורה לעבודתו יתברך. כל חמודות העולם הזה שמשו לו רק כאמצעים להכרת הבורא ועוצם חסדו יתברך, וכלמוד להדבק בדרכי מידת חסדו. תענוגות העולם הזה שמשו לא גם כאמצעים לגמול חסד עם הבריות. (כגון, הוא השתדל למצוא את החלק הכי מעולה של הבהמה רק כדי לגלות: אם הלשון הוא החלק המובחר, צריך לכבד בזה את האורחים עי' רש"י בראשית יח, ז)....

נמצא, שהזוכה למדרגת הקדושה, משתדל להשיג את הנאות עולם הזה כדי להשתמש בהם אך ורק לעבודת הבורא, ואין לו בהם שום שמץ של תאוה ושום ענין של גופניות כלל. בכל לבבו אין אף נקודה כלשהי של רצון להנאות העולם הזה, אלא הכל משמש אך ורק ככלי לדבקותו בשי"ת שאינה פוסקת אפילו לרגע, ואפילו בשעת מעשה הגופני ממש.

3) דעת סופרים פרק ה פסוק א, פרק ו פסוק א

ותהי. עניינים רבים בספר זה מתחילים במלה "ויהי" שכרגיל היא מרמזת על מצב קשה, כי אכן כך היתה הגזירה שהבית השני ייבנה תוך השתדלות קשה, שתגדיל את הפעילות האישית.

ויהי. כדלעיל בתחילת פרק ה דברי נחמיה מתחילים במלה "ויהי", שהיא לשון פתיחה למאורעות לא משמחים, כי כך היתה הגזירה וגם הצורך המעשי, שיתנהלו העניינים תוך לבטים וקשיים, למען ילמד העם להתגבר ולהתעלות ולסלול לו דרך מתאימה שתהיה קבועה במהותו.

4) תלמוד בבלי מסכת יומא דף סט עמוד ב

ויצעקו אל ה' אלהים בקול גדול מאי אמור? - אמר רב ואיתימא רבי יוחנן: בייא, בייא! היינו האי דאחרביה למקדשא, וקליה להיכליה, וקטלינהו לכולהו צדיקי, ואגלינהו לישראל מארעהון, ועדיין מרקד בינן. כלום יהבתיה לן אלא לקבולי ביה אגרא - לא איהו בעינן. ולא אגריה בעינן. נפל להו פיתקא מרקיעא, דהוה כתב בה אמת. אמר רב חנינא, שמע מינה: חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת. אותיבו בתעניתא תלתא יומין ותלתא לילואתא, מסרוהו ניהליהו. נפק אתא כי גוריא דנורא מבית קדשי הקדשים. אמר להו נביא לישראל: היינו יצרא דעבודה זרה, שנאמר ויאמר זאת הרשעה. בהדי דתפסוה ליה אשתמיט ביניתא ממזייא, ורמא קלא, ואזל קליה ארבע מאה פרסי. אמרו: היכי נעביד? דילמא חס ושלום מרחמי עליה מן שמיא. אמר להו נביא: שדיוהו בדודא דאברא, וחפיוהו לפומיה באברא, דאברא משאב שאיב קלא, שנאמר ויאמר זאת הרשעה וישלך אתה אל תוך האיפה וישלך את אבן העופרת אל פיה.